

آزمونک درس ششم دوازدهم

ردیف	سوالات	بارم
۱	کدام کلمه در بیت زیر، با واژهٔ مشخص شده در مصراع «نی، حریف هر که از یاری برید» هم معناست؟ (انصاف و عدل داشت موافق بسی ولی چون قرّخی موافق ثابت قدم نداشت.)	۰/۲۵
۲	«میل قلب به دیدار محبوب» معنای کدام یک از واژه‌های زیر است؟ (الف) وصول (ب) اشتیاق (ج) مکاشفه (د) مراقبه	۰/۲۵
۳	در کدام بیت نادرستی املایی وجود دارد؟ شکل درست آن را بنویسید. (الف) نی حدیث راه پر خون می کند قصه های عشق مجنون می کند (ب) سینه خواهم شرهه شرهه از فراق تا بگو یک شرح درد اشتیاق	۰/۲۵
۴	در کدام بیت نقش دستوری قافیه‌ها، به ترتیب «متمم و مضاف الیه» نیست؟ (الف) بی گاه شد، بی گاه شد، خورشید اندر چاه شد خورشید جان عاشقان در خلوت الله شد (ب) سینه خواهم شرهه شرهه از فراق تا بگو یک شرح درد اشتیاق (ج) سرّمن از نالهٔ من دور نیست لیک چشم و گوش را آن نور نیست	۰/۲۵
۵	در بیت زیر، یک ترکیب اضافی و یک ترکیب وصفی بیابید. («در نیابد حال پخته هیچ خام پس سخن کوتاه باید والسلام»)	۰/۲۵
۶	درست و نادرست بودن گزاره‌های زیر را دربارهٔ بیت زیر تعیین کنید. («هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش باز جوید روزگار وصل خویش») (الف) مصراع اول جملهٔ «پایه» و مصراع دوم جملهٔ «پیرو» است. (ب) واژه‌های قافیه در نقش «متمم» و «مضاف الیه» به کار رفته اند.	۰/۵
۷	کدام دو اثر زیر از یک شاعر یا نویسنده است؟ («مثنوی معنوی - تذکرة الاولیا - اسرار التّوحید - فیه ما فیه - قصهٔ شیرین فرهاد»)	۰/۲۵
۸	قافیه‌های هردو بیت زیر، پدیدآورندهٔ کدام آرایهٔ ادبی هستند؟ (الف) بشنو این نی چون شکایت می کند از جدایی‌ها حکایت می کند (ب) هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش باز جوید روزگار وصل خویش	۰/۲۵

پاسخنامه سؤالات

۱- موافق (هر دو به معنی «همراه» هستند).

۲- گزینهٔ «ب» اشتیاق

۳- گزینهٔ «ب» شرهه شرهه ← شرحه شرحه

۴- گزینهٔ «ج» (دور: مسند، نور: نهاد)

بیت (الف): چاه: متمم (قبل از آن حرف اضافه «اندر») آمده است، الله: مضاف الیه

بیت (ب): فراق: متمم (قبل از آن حرف اضافه «از») آمده است، اشتیاق: مضاف الیه

۵- حال پخته: ترکیب اضافی، هیچ خام: ترکیب وصفی

۶- الف: نادرست (زیرا در مصراع اول پیوند وابسته ساز «که» وجود دارد)

ب: درست («اصل») بعد از حرف اضافه آمده و «وصل» بعد از «اسم + -» قرار گرفته است.

۷- «مثنوی معنوی و فیه مافیه» هر دو از جلال الدین محمد بلخی (مولانا) است.

۸- جناس ناهمسان (قافیه‌ها در بیت اول: شکایت و حکایت، در بیت دوم: وصل و اصل)

ردیف	سوالات	بارم
۹	در کدام بیت شاعر بر پایه تشبیه بین دو مصراع، ارتباط معنایی برقرار کرده است؟ (الف) مستمع، صاحب سخن را بر سر کار آورد (ب) نی حدیث راه پر خون می کند غنچه خاموش، بلبل را به گفتار آورد قصه های عشق مجنون می کند	۰/۲۵
۱۰	آرایه مشترک موجود در دو بیت زیر را بنویسید. («آتش است این بانگ نای و نیست باد نی حریف هر که از یاری برید») هر که این آتش ندارد نیست باد پرده هایش، پرده های ما درید	۰/۲۵
۱۱	در بیت زیر کدام کلمات نشان دهنده آرایه «استعاره» و «مجاز» هستند؟ («کز نیستان تا مرا بیریده اند در نفیرم مرد و زن نالیده اند»)	۰/۵
۱۲	موارد زیر را به نثر روان معنا نمایید. (الف) نی حدیث راه پر خون می کند (ب) سینه خواهم شرحه شرحه از فراق (ج) هر که بی روزی است، روزش دیر شد	۰/۷۵
۱۳	مفهوم مشترک هر دو عبارت زیر چیست؟ ■ گفت که: «چون من در آن حضرت رسم و تاب آن جمال بر من زند، مرا از خود یاد نیاید. از تو چون یاد کنم؟!» ■ گفت: به خاطر داشتم چون به درخت گل رسم، دامنی پرکنم هدیه اصحاب را، چون برسدیم، بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت.	۰/۲۵
۱۴	مفهوم «برتری عشق و ارزشمندی آن نسبت به هر چیز دیگر» در کدام بیت آمده است؟ (الف) روزها گرفت گورو باک نیست (ب) هر که جز ماهی ز آبش سیر شد تو بمان ای آنکه جز تو پاک نیست هر که بی روزی است، روزش دیر شد	۰/۲۵
۱۵	منظور از مصراع «محرم این هوش جز بی هوش نیست» چیست؟	۰/۲۵
۱۶	در کدام بیت شاعر به «نقش ظرفیت وجودی افراد در تأثیرپذیری از عشق» اشاره می کند؟ (الف) نی حریف هر که از یاری برید (ب) همچونی زهری و تریاقی که دید؟ پرده هایش پرده های ما درید همچونی دمساز و مشتاقی که دید؟	۰/۲۵

پاسخنامه سؤالات

۹- گزینه (الف) منظور صورت سؤال، به کار رفتن آرایه اسلوب معادله است.

در بیت (الف) اینکه شنونده خوب، صاحب سخن را به حرف بیاورد همچون غنچه ساکتی است که بلبل را به نغمه سرایی ترغیب می کند.

۱۰- جناس تام (در بیت اول کلمات «نیست») و «باد» در بیت دوم کلمه «پرده»

۱۱- نیستان استعاره (از عالم معنا)، مرد و زن: مجاز (از همه مردم)

۱۲- الف: نی (عارف کامل) داستان پررنج و سختی عشق را بیان می کند.

ب: شنونده ای می خواهم که درد دوری از یار را درک کرده باشد.

ج: هر کس از عشق بی بهره باشد، روزگارش تباہ و بیهوده می شود.

۱۳- از خود بی خود شدن عاشق و عارف هنگام رویارویی با جلوه خداوند و معشوق

۱۴- گزینه (الف) (گذر عمر را در برابر باقی ماندن عشق پاک و مقدس، هیچ می داند).

۱۵- عاشق محرم عشق و دلدادگی است.

۱۶- گزینه (ب) (عشق هم درد آفرین است و هم درمان بخش)